

Kursplan

Fakulteten för samhällsvetenskap

Institutionen för pedagogik

1YP001 Yrkesläraren och kunskapsuppdraget I: yrkeskunnande, lärande och yrkesdidaktik, 7,5 högskolepoäng

The vocational teacher and the knowledge mission I: vocational knowledge, learning and vocational pedagogy , 7.5 credits

Huvudområde

Pedagogik

Ämnesgrupp

Utbildningsvetenskap/didaktik allmänt

Nivå

Grundnivå

Fördjupning

G1N

Fastställande

Fastställd 2024-11-11.

Reviderad 2025-12-15. Revidering av examination (provmoment)

Kursplanen gäller från och med hösttermin 2026.

Förkunskaper

Grundläggande behörighet

Mål

Efter avslutad kurs ska studenten kunna:

- redogöra för yrkesutbildningens styrdokument,
- analysera och diskutera betydelsen av yrkeskunnandets mångfacetterade innebörd, såsom explicit och implicit kunskap, i relation till lärande och undervisning inom ett specifikt yrkesämne,

- redogöra för olika lärandeteorier och argumentera för deras möjligheter och begränsningar kopplade till yrkelärande och olika former av undervisning,
- identifiera och argumentera för yrkesdidaktiska teorier och modeller i planering och utvärdering av undervisning i yrkesutbildning,
- välja och motivera val av undervisningsmetoder, inklusive lärandebedömning, med stöd i ett yrkesprogramms styrdokument,
- grunderna i akademiskt läsande och skrivande.

Innehåll

Kursen är den första i yrkeslärarprogrammet och syftar till att ge en grundläggande förståelse för yrkeslärarens professionella roll och ansvar. I kursen presenteras och problematiseras gymnasial yrkesutbildning (vuxenutbildning och ungdomsgymnasiet), yrkeslärarprofessionen och verksamheternas styrdokument. I kursen behandlas vad som kännetecknar yrkeskunnande och hur detta kunnande utvecklas, överförs och används i yrkesliv och yrkesutbildning. Studenten förväntas nå fördjupade insikter om både explicit och tyst kunskap samt hur dessa olika kunskapsformer behöver samspela i yrkeslivet och utbildningen.

Vidare behandlas yrkeslärarens bredare pedagogiska uppdrag, inklusive det etiska ansvar som följer med rollen, och hur yrkesläraren kan stödja elevernas personliga och yrkesmässiga utveckling. En viktig del av kursen är att utforska hur elevernas yrkesidentitet formas och stärks genom både utbildning och arbetslivserfarenhet, och hur yrkesläraren kan främja deras integration i yrkeskulturen och arbetsplatsförlagt lärande.

I kursen introduceras olika lärandeteorier och didaktiska teorier som är relevanta för yrkesutbildning, inklusive kognitiva, sociokulturella och praktikteorier. Teorierna fungerar som en vetenskaplig grund för att förstå hur lärande sker och hur det kan stödjas i undervisningssituationen utifrån didaktiken. Studenten får möjlighet att utforska hur dessa teorier kan tillämpas för att stödja elevernas lärande och utveckling, även i autentiska arbetslivssituationer i samband med arbetsplatsförlagt lärande (APL).

Professionsbas och professionell progression

I kursen introduceras hur yrkeslärarens ämnesdidaktiska kompetens kan utvecklas genom att ge en introduktion till yrkesdidaktikens betydelse i undervisningen. Här behandlas yrkesdidaktikens roll i planering, genomförande och utvärdering av undervisning. Olika yrkesdidaktiska modeller och deras praktiska tillämpning presenteras, med syftet att skapa meningsfulla lärandesituationer som integrerar teoretisk förståelse och praktisk tillämpning. Kursen belyser även utmaningarna och möjligheterna med att anpassa undervisningen till elever med varierande förutsättningar och behov, vilket är en central del av yrkesdidaktiken.

Studenten ges möjlighet att utforska och diskutera didaktiska modeller och strategier och hur de kan användas för att skapa en effektiv undervisningsmiljö som både utmanar och stödjer elevernas lärande. Kursen erbjuder också möjlighet för studenten att reflektera över egen undervisningspraktik och identifiera yrkesdidaktiska problem. Studenten uppmuntras att utveckla och anpassa sina didaktiska metoder i syfte att optimera elevernas lärandeprocesser med tydligt stöd i skolans styrdokument. I samband med detta blir teorier om lärande bedömning och återkopplingsstrategier centrala.

Vetenskapligt förhållningssätt och vetenskaplig progression

I kursen fokuseras ett kritiskt och reflekterande förhållningssätt där studenten tränas i

att koppla teoretiska perspektiv och forskningsresultat till konkreta undervisningssituationer. Genom att arbeta med dialogseminariemetoden, analogiskt tänkande och skrivande, ges studenten möjligheten att utveckla förmågan att identifiera och diskutera yrkesrelevanta problem och utmaningar samt resonera om egna didaktiska val i yrkesämnet.

Kursen ger grunden för en kontinuerlig vetenskaplig progression genom att integrera teori och praktik, och uppmuntrar studenten att både skriva, diskutera och argumentera för såväl lärandeteoriers som didaktiska teoriers användningspotential i undervisning utifrån vetenskaplig grund samt egna erfarenheter.

Undervisningsformer

Undervisningen består av föreläsningar, dialogseminarier och verksamhetsnära moment.

Examination

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.

Kursens mål examineras genom två skriftliga enskilda inlämningsuppgifter samt två muntliga enskilda redovisningar .

För godkänt betyg i kursen ska samtliga kursmål vara uppnådda. För väl godkänt betyg ska den ena skriftliga inlämningsuppgiften ha bedömts med väl godkänt betyg.

Omexamination ges i enlighet med Lokala regler för kurs och examination på grundnivå och avancerad nivå vid Linnéuniversitetet.

I det fall student med funktionsnedsättning har rätt till särskilt pedagogiskt stöd beslutar examinator om anpassad eller alternativ examination.

Kursvärdering

Kursvärdering genomförs under kursen eller i nära anslutning till kursens avslutning.

Resultat och analys av genomförd kursvärdering ska skyndsamt återkopplas till de studenter som genomfört kursen. Studenter som deltar vid nästa kurstillfälle ska senast vid kursstart informeras om föregående kursvärderingsresultat och genomförda förändringar i kursen.

Överlappning

Kursen kan inte ingå i examen med annan kurs, vars innehåll helt eller delvis överensstämmer med innehållet i följande kurs/kurser:

1YL003 Yrkeslärande, kunskapsutveckling och specialpedagogik, 6 hp

1YL012 Yrkesläraren och eleven 1,5 hp

Kurslitteratur och övriga läromedel

Biesta, Gert J.J (2015). What is education for? On good education, teacher judgement, and educational professionalism. *European Journal of Education* 50(1), 75-87.

Blomström, Vendela & Wennerberg, Jeanna (senaste upplaga). *Akademiskt läsande och skrivande*. Andra upplagan Lund: Studentlitteratur (valda delar ca 50 s.)

-

Carlgren, Ingrid (senaste upplaga). *Kunskapskulturer och undervisningspraktiker*. Göteborg: Daidalos. (valda delar, ca 100 s.)

Jönsson, Anders (senaste upplagan). *Lärande bedömning*. Malmö: Gleerups. (182 s.)

Köpsén, Susanne (red.) (senaste upplagan). *Lära till yrkeslärare*. Lund: Studentlitteratur. (256 s.)

Phillips, Denis. C. & Soltis, Jonas F. (senaste upplagan). *Perspektiv på lärande*. Lund: Studentlitteratur. (190 s.)

Ratkic, Adrian (2006). *Dialogseminariets forskningsmiljö*. Doktorsavhandling, Kungliga tekniska högskolan. Tillgänglig på internet. (valda delar ca 75 s.) ISBN 13: 978-91-975060-8-3.

Tyson, Ruhi (2016). Yrkesutbildning eller yrkesbildning: vad lär vi oss egentligen? En introduktion till empirisk yrkesbildningsdidaktik. *Nordic Journal of Vocational Education & Training*, 6(2), 1-16.

Ytterligare vetenskapliga artiklar samt styrdokument för skola tillkommer, (ca 150 s)